

Memòria justificativa, econòmica i de perspectiva de gènere del Projecte de llei de mesures urgents per a la millora del poder adquisitiu de la ciutadania i en matèria d'arrendaments d'habitatge

1. Consideracions generals prèvies

La crisi sanitària ocasionada per la pandèmia del SARS-CoV-2 i els efectes del conflicte a Ucraïna han portat una conjuntura econòmica que ha fet necessària l'adopció de mesures que permetin garantir el poder adquisitiu de la població, així com assegurar la protecció dels sectors més vulnerables.

Entre les actuacions dutes a terme més recentment per les institucions nacionals cal destacar la Llei 17/2022, del 9 de juny, de mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania (d'ara endavant, "la Llei 17/2022"), a través de la qual es van adoptar un seguit de mesures destinades, entre altres coses, a revalorar els salaris més baixos, a incrementar les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'un import brut inferior al salari mínim interprofessional, a modificar aspectes de la regulació de la imposició indirecta per protegir el poder adquisitiu de les dones i de les famílies, i a afavorir la modalitat d'autoconsum en l'àmbit energètic.

No obstant aquestes mesures, la persistència de la conjuntura econòmica i el context inflacionista en què es troba immers a l'actualitat el cicle econòmic, fan imperativa l'adopció de noves actuacions que permetin continuar acompanyant la ciutadania, cosa que justifica que es promogui aquest Projecte de llei.

La configuració d'aquestes mesures ha d'efectuar-se sobre la base del principi de corresponsabilitat, principi que ha dirigit la resposta dels poders públics des de l'inici de la pandèmia i que és indispensable en un estat social com el Principat d'Andorra. Així mateix, l'establiment d'aquestes mesures s'ha d'efectuar de forma ponderada, tenint en compte que els efectes temporals de la situació econòmica actual són impossibles de determinar per endavant, tot i la recuperació econòmica viscuda en el territori nacional una vegada superada la part més crítica de la crisi sanitària.

D'acord amb el principi de corresponsabilitat i el criteri de ponderació abans referits, aquest Projecte de llei incorpora quatre mesures que han de permetre donar una resposta decidida i alhora equilibrada davant el context inflacionista que es viu en el territori nacional i en els països del nostre entorn.

Així, en primer lloc, i segons es comentarà més detalladament al segon apartat, s'estableix la revaloració dels salaris dels treballadors que percebin un sou fix brut que, en còmput anual i per a la jornada legal ordinària de treball, sigui inferior a 48.000,01 euros.

En segon lloc, s'estableix un règim excepcional d'actualització de les rendes dels contractes d'arrendament d'habitatge per a residència habitual i permanent, el qual ha de ser operatiu únicament durant l'any 2023 i que ha d'actuar també com a mesura de contenció de la inflació, sense, però, traslladar als arrendadors tots els efectes d'aquesta contenció.

En tercer lloc, el Projecte de llei preveu un increment del 7% de les pensions contributives de jubilació, de viduïtat i d'invalidesa derivada d'accident no laboral o malaltia comuna, i de la pensió d'invalidesa derivada d'accident laboral o malaltia professional, a partir de

l'1 de gener del 2023, per a les persones que perceben una pensió amb un import mensual inferior al salari mínim interprofessional de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

Com a darrera mesura, a través d'aquest Projecte de Llei s'estableix l'increment de les pensions de solidaritat per a la gent gran i per a les persones amb discapacitat regulades a la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i socio-sanitaris, les quals s'han d'actualitzar d'acord amb l'augment que experimenta el sou mínim interprofessional.

Per tots els motius anteriorment exposats, es promou aquest Projecte de Llei, que s'estructura en quatre articles i una disposició final.

2. Contingut del Projecte de Llei

Com s'ha avançat anteriorment, l'apartat 1 de l'article 1 del Projecte de Llei estableix la revaloració dels salaris.

D'acord amb el règim que s'hi preveu, a comptar de l'1 de gener del 2023, tots els empresaris, segons estan definits per l'article 11 de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals, estan obligats a incrementar, com a mínim, el salari dels treballadors que percebin un salari fix brut que, en còmput anual i per a la jornada legal ordinària de treball, sigui inferior a 48.000,01 euros, segons els percentatges que s'enumeren a continuació, els quals són aplicables en funció del tram en què es trobi el sou percebut per la persona interessada.

De 14.400,00 euros a 16.800,00 euros	7%
De 16.800,01 euros a 19.200,00 euros	6,5%
De 19.200,01 euros a 21.600,00 euros	6%
De 21.600,01 euros a 24.000,00 euros	5,5%
De 24.000,01 euros a 26.400 euros	5%
De 26.400,01 euros a 28.800,00 euros	4,5%
De 28.800,01 euros a 31.200,00 euros	4%
De 31.200,01 euros a 33.600,00 euros	3,5%
De 33.600,01 euros a 36.000,00 euros	3%
De 36.000,01 euros a 38.400,00 euros	2,5%
De 38.400,01 euros a 40.800 euros	2%
De 40.800,01 euros a 43.200,00 euros	1,5%
De 43.200,01 euros a 45.600,00 euros	1%
De 45.600,01 euros a 48.000 euros	0,5%

Aquesta revaloració, que incorpora també els sous que es trobin per sobre del salari mínim interprofessional, té un abast més ampli que la prevista a la Llei 17/2022, amb una clara voluntat de protegir tots els sectors de la societat. Ara bé, en virtut del principi de prudència, l'increment salarial previst en aquest Projecte s'estructura de manera esglaonada, ja que un augment generalitzat podria tenir un efecte contraproductiu en l'entorn inflacionista actual.

Per aquesta raó, s'ha considerat prudent no incrementar de forma general els salaris amb el percentatge total de la inflació, si bé l'encariment del cost de la vida obliga a revalorar els sous per evitar una pèrdua del poder adquisitiu de la ciutadania. És així com s'estableix un percentatge de creixement del 7% per als salaris més baixos, de manera que

l'increment salarial per a aquesta franja s'equipara amb la pujada previsible de l'índex general de preus de consum (IPC) per a finals de l'any.

Aquest percentatge disminueix progressivament per trams fins gairebé al doble del salari mitjà, d'acord amb els percentatges abans referits i que es defineixen com a *índex de revaloració de salaris*. D'aquesta manera, l'índex de revaloració de salaris es configura com una expressió numèrica relativa a la variació que afecta els sous en un període determinat, amb la finalitat d'augmentar el seu valor, i que no està indexada necessàriament a la inflació.

L'apartat 2 de l'article 1 del Projecte de Llei dictamina que l'obligació que preveu l'apartat 1 no és aplicable en el cas de treballadors que hagin estat contractats en el període dels dotze mesos anteriors al moment en què entri en vigor la Llei.

Seguidament, l'article 2 del Projecte de Llei preveu un règim excepcional en matèria d'actualització de les rendes dels contractes d'arrendament d'habitatge per a residència habitual i permanent, aplicable entre l'1 de gener del 2023 i el 31 de desembre del 2023. D'acord amb aquest règim, l'actualització de les rendes dels contractes d'arrendament d'habitatge per a residència habitual i permanent, si està pactada en el contracte, ha de fer-se segons les regles següents, en funció de la data de celebració del contracte corresponent:

- En el cas dels contractes d'arrendament d'habitatge per a residència habitual i permanent, la durada mínima dels quals ha vençut i que estan en situació de pròrroga tàcita o forçosa des del 31 de desembre del 2022 o amb anterioritat, l'import de la renda vigent en la data en què neix el dret de revisió es pot incrementar fins a un màxim del 5%. Aquest augment no pot aplicar-se si les parts han convingut la desafectació del contracte d'arrendament d'habitatge per a residència habitual i permanent d'acord amb les condicions previstes al Projecte de Llei de mesures de protecció, d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge, que es troba en tràmit parlamentari.
- En el cas dels contractes d'arrendament d'habitatge per a residència habitual i permanent que no es trobin en situació de pròrroga tàcita o forçosa a partir de l'1 de gener del 2023, l'import de la renda vigent en la data en què neix el dret de revisió es pot incrementar fins a un màxim del 2%, sempre que en el moment d'aplicar l'actualització hagi transcorregut, com a mínim, un any de vigència del contracte.

En canvi, els contractes d'arrendament d'habitatge que es van acollir a la Llei 30/2021, de l'11 de novembre, de protecció i de flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatges, de les condicions essencials dels habitatges de preu assequible i de millora del poder adquisitiu no poden actualitzar la renda durant l'any 2023.

La diferenciació del percentatge d'increment ve donada pel fet que el segon tipus de contracte, és a dir, els que no vencen durant l'any 2023, té una renda més pròxima als preus de mercat actuals, atès que es tracta de contractes concertats en un espai temporal més recent, cosa que justifica que el percentatge d'actualització permès sigui més restrictiu.

Aquesta mesura permet que no es traslladi tot el pes de la inflació a les economies domèstiques, de manera que, en virtut del principi de corresponsabilitat que ha determinat la manera en què s'han configurat les mesures previstes al Projecte de llei, s'estableix un règim proporcional a la revaloració dels salaris segons el que està previst a l'article 1 d'aquesta Llei. Alhora, aquesta mesura complementa i concreta la disposició que en matèria d'actualització preveu el Projecte de llei de mesures de protecció, d'estímul del mercat i de governança en l'àmbit de l'habitatge, abans referit.

L'apartat 1 de l'article 3 del Projecte de llei estableix que l'1 de gener del 2023 les pensions de la Seguretat Social s'incrementen fins al 7% si en aquesta data l'import mensual percebut per totes les pensions que rep la persona beneficiària és inferior al salari mínim interprofessional. A aquest efecte, la persona beneficiària ha de tenir la residència legal i efectiva a Andorra i ha de complir els períodes de cotització que s'indiquen a continuació per a la branca que correspongui en funció dels tipus de pensió:

- Per a la pensió de jubilació, la persona beneficiària ha d'acreditar un període mínim de cotització de 25 anys a la branca de jubilació.
- Per a la pensió de viduïtat, s'ha de justificar un període mínim de cotització de la persona assegurada difunta de 25 anys a la branca de jubilació.
- Per a la pensió d'invalidesa derivada d'accident no laboral o malaltia comuna, o per a la pensió d'invalidesa d'accident laboral o malaltia professional, la persona beneficiària ha d'acreditar un període mínim de cotització de 25 anys a la branca general.

L'apartat 2 del mateix article 3 preveu que s'assimilin als períodes cotitzats els períodes en què la persona beneficiària o la persona assegurada difunta hagin percebut la pensió d'invalidesa, i l'apartat 3 estableix que l'increment previst en aquest article es manté mentre la persona assegurada continuï complint els requisits fixats. Així mateix, l'apartat 4 determina que, en cas que la variació percentual de l'índex general de preus de consum (IPC) d'Andorra de l'any 2022 sigui inferior al 7%, la diferència entre l'increment legalment previst i la variació referida tingui caràcter no contributiu.

El darrer article del Projecte de llei, l'article 4, dividit en dos apartats, regula la pujada de les pensions de solidaritat per a la gent gran i per a les persones amb discapacitat. Així doncs, segons el primer apartat d'aquest article, les pensions de solidaritat per a la gent gran i per a les persones amb discapacitat regulades a la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris s'actualitzen d'acord amb l'increment que experimenta el salari mínim interprofessional.

Per la seva part, l'apartat 2 preveu que el conjunt d'ingressos que percebi la persona beneficiària de la pensió de solidaritat no pugui superar el llindar econòmic de cohesió social, definit a la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris.

Amb aquesta disposició es referma la necessitat de revalorar les pensions de solidaritat d'acord amb l'increment del llindar econòmic de cohesió social, el qual està indexat al salari mínim interprofessional.

Per acabar, la disposició final única regula l'entrada en vigor de la Llei, que queda fixada per a l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

3. Valoració de l'impacte econòmic

Una part de les mesures previstes en el Projecte de Llei tindran un impacte directe en els pressupostos de l'Estat. En particular, les incloses als articles 3 i 4, relatives, respectivament, a l'increment de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'un import inferior brut al salari mínim interprofessional i a l'augment de les pensions de solidaritat per a la gent gran i per a les persones amb discapacitat.

Així, en primer lloc, l'impacte econòmic de l'increment de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'un import inferior brut al salari mínim interprofessional s'estima en 3.580.284,99 €, segons el detall següent:

Tipus de pensió	Nombre de pensions afectades	Impacte econòmic mensual
Viduitat	659	24.498,21
Vellesa	3838	233.598,62
Invalidesa malaltia	612	33.555,55
Invalidesa accident	251	6.704,71
Total	5360	298.357,08
	Impacte anual	3.580.284,99

A l'efecte del càlcul anterior, s'ha tingut en compte el valor del salari mínim interprofessional una vegada aplicat l'increment del 7% previst en el Projecte de Llei. D'altra banda, tenint en compte que l'article 3.4 del Projecte de Llei estableix que, en cas que la variació percentual de l'índex general de preus de consum (IPC) d'Andorra de l'any 2022 sigui inferior al 7%, la diferència entre l'increment legalment previst i la variació referida tingui caràcter no contributiu, i encara no es pot conèixer quina serà la variació percentual final de l'IPC; així, no es pot determinar amb precisió si una part de l'augment haurà d'anar a càrrec dels pressupostos de l'Estat o si serà íntegrament assumit per la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

Pel que fa a l'impacte econòmic de l'increment de les pensions de solidaritat per a la gent gran, en primer lloc convé destacar l'evolució que han presentat en el període comprès entre l'any 2014 i l'any 2022.

Any	Beneficiaris	Despesa total en €	Import mitjà mensual de la pensió en €
2014	675	2.687.113,56	331,74
2015	698	3.073.928,40	336,99
2016	754	3.636.609,25	401,92
2017	798	3.497.496,38	365,23
2018	861	4.346.762,13	420,71

2019	973	4.928.877,68	422,14
2020	1.023	5.462.280,43	444,96
2021	1.075	6.146.883,80	476,50
2022	1.157 ⁽¹⁾	6.726.781,89(1)	484,50

(1) Previsió a 31-12-2022

Per a l'any 2023, si es parteix d'un increment del 7% en l'import de la pensió, segons el que està previst al Projecte de llei, i d'una estimació d'augment de beneficiaris del 5%, l'import de la despesa total seria de 7.558.490,70 €, segons el detall següent:

Any	Previsió de beneficiaris	Previsió de despesa en € el 2023 sense increment	Previsió de despesa en € el 2023 amb un increment del 7,0%	Previsió en € de la despesa total el 2023
2023	1.215	7.064.010,00	494.480,70	7.558.490,70

Conseqüentment, l'impacte econòmic que tindria l'increment d'un 7% de les pensions de solidaritat per a la gent gran s'estima en 494.480,70 €, aproximadament.

Per acabar, quant a la pensió de solidaritat per a les persones amb discapacitat entre els anys 2014 i 2022, ha presentat l'evolució següent:

Any	Beneficiaris	Despesa total en €	Import mitjà mensual de la pensió en €
2014	111	998.395,60	749,54
2015	128	1.270.900,25	827,41
2016	150	1.412.805,00	784,89
2017	180	1.593.821,90	737,88
2018	218	1.982.499,29	757,64
2019	251	2.428.353,87	806,23
2020	268	2.820.421,14	877,00
2021	295	3.175.339,37	896,99
2022	311 ⁽¹⁾	3.732.037,26 ⁽²⁾	934,59

(1) Previsió a 31-12-2022

(2) Inclou l'import de 244.151,01 €, corresponent al 7% de cotització a la CASS.

Si es parteix d'un increment del 7% en l'import de la pensió, segons el que està previst al Projecte de llei, i d'una estimació d'augment de beneficiaris del 6%, l'import de la despesa total per al 2023 seria de 4.224.402,17 €, segons el detall següent:

Any	Previsió de beneficiaris	Previsió de la despesa el 2023 sense increment	Previsió de la despesa el 2023 amb un increment del 7,0%	Previsió en € de la despesa total el 2023
2023	329	3.948.039,42	276.362,75	4.224.402,17

Per tant, l'impacte econòmic que tindria per al pressupost de l'Estat l'increment d' un 7% de les pensions de solidaritat de les persones amb discapacitat s'estima en 276.362,75 €, aproximadament.

4. Valoració en relació amb la perspectiva de gènere

L'article 5 de la Llei 13/2019, del 15 de febrer, per a la igualtat de tracte i la no-discriminació estableix que el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació informa, amb caràcter transversal, l'actuació de tots els poders públics. Les administracions públiques l'han d'integrar en l'adopció i l'execució de totes les disposicions normatives i les polítiques públiques. En particular, els poders públics i les administracions públiques han d'integrar el principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en totes les seves actuacions i en l'adopció i l'execució de les disposicions normatives i les polítiques públiques.

Convé recordar també que la igualtat de gènere constitueix un dels Objectius de desenvolupament sostenible, l'ODS 5, que ha estat inclòs en el Pla estratègic per a la implementació dels Objectius de desenvolupament sostenible, aprovat mitjançant un acord de Govern del 17 d'abril del 2019 com una eina transversal per a la consecució de tots els objectius de l'Agenda 2030.

Dit això, i un cop analitzat aquest Projecte de Llei, es pot concloure que no té una repercussió directa o indirecta pel que fa a qüestions relatives a la perspectiva de gènere.

Andorra la Vella, 30 de novembre del 2022

Víctor Filloy Franco
Ministre de Territori i Habitatge